

Konferencja prasowa

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stanisława Kalemby

Aktualna sytuacja w zakresie występowania ASF

18 lutego 2014 r.
Warszawa, MRiRW

Biuro Prasowe
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30
+48 22 623 18 38

rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl
www.minrol.gov.pl

Pierwszy przypadek ASF u dzików w Polsce

17 lutego br. Główny Lekarz Weterynarii otrzymał oficjalne wyniki badania laboratoryjnego potwierdzające znalezienie w badanej próbce materiału genetycznego wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF). Przypadek dotyczy padłego dzika, a nie świń w gospodarstwie.

Wirus ASF nie jest groźny dla człowieka, choroba nie przenosi się na ludzi.

Afrykański pomór świń (African Swine Fever – ASF) to groźna, wysoce zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa świń domowych wszystkich ras oraz dzików. Chorobę charakteryzuje krótkotrwały przebieg. Śmiertelność zwierząt chorych na ASF może sięgać prawie 100%.

Próbki zostały pobrane 13 lutego br. od padłego dzika, który został znaleziony w gminie Szudziałowo, ok. 900 m od granicy z Białorusią w ramach prowadzonego Programu Monitorowania ASF.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Sokółce podjął stosowne działania już 15 lutego br. Wstępnie ustalono, że w gospodarstwie rolnika, który znalazł dzika znajduje się 5 sztuk świń. U zwierząt po badaniu klinicznym nie stwierdzono żadnych objawów choroby zakaźnej. Gospodarstwo zostało objęte blokadą dotyczącą przemieszczania świń. Zwierzęta z tego gospodarstwa zostaną dziś zabite pod urzędową kontrolą.

Według wstępnych danych w promieniu 10 km od ogniska znajdują się 117 gospodarstwa i 398 sztuk świń.

Kolejne działania polegać będą na:

1. Dokonaniu fizycznej kontroli we wszystkich gospodarstwach utrzymujących świnie, położonych w wyznaczonym obszarze, połączonej ze spisem zwierząt i dokonaniem indywidualnego oznakowania świń, badaniem klinicznym zwierząt oraz pobraniem próbek do badań laboratoryjnych od wszystkich świń w tych gospodarstwach;
2. Wprowadzeniu czasowego zakazu wprowadzania i wyprowadzania świń z gospodarstw położonych w wyznaczonym obszarze;
3. Sporządzenie planu zwalczania afrykańskiego pomoru świń na wyznaczonym obszarze.

Zgodnie z procedurą Główny Lekarz Weterynarii niezwłocznie podejmuje następujące działania:

- zgłoszenie przypadku do organizacji międzynarodowych,
- zgłoszenie przypadku do państw ościennych oraz niektórych państw trzecich, w stosunku do których taki obowiązek wynika z zawartych umów dwustronnych.

Program Monitorowania ASF

Już od lutego 2011 roku Główny Lekarz Weterynarii polecił Warmińsko-Mazurskiemu Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii, aby w pasie przygranicznym o szerokości 40 km od granicy z Obwodem Kaliningradzkim rozpoczął prewencyjne pobieranie próbek do badań w kierunku ASF, od wszystkich padłych świń oraz od padłych i odstrzelonych dzików. Dodatkowo, na początku marca 2012 roku wprowadzono analogiczny, prewencyjny monitoring w powiatach leżących w pasie przygranicznym o szerokości 40 km od granicy z Litwą, Republiką Białorusi oraz Ukrainą. Ponadto odbywały się szkolenia przypominające, dotyczące ASF, dla lekarzy weterynarii wolnej praktyki oraz lekarzy weterynarii pracujących w Inspekcji Weterynaryjnej na terenie tych powiatów. W związku z wykryciem ognisk ASF na terytorium Białorusi, od lipca 2013 r. na terytorium Polski wprowadzono prewencyjny *Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*. Program jest kontynuowany również w roku bieżącym.

W sierpniu 2013 roku wprowadzono dodatkowe środki zabezpieczające w drodze rozporządzeń wojewodów: mazowieckiego, lubelskiego i podlaskiego.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzeń wprowadzono:

- zakaz prowadzenia targów, wystaw, pokazów, konkursów z udziałem świń;
- nakaz wyłożenia mat dezynfekcyjnych w liczbie zapewniającej zabezpieczenie wejść do pomieszczeń, w których utrzymywane są świny oraz ich stałe utrzymywanie w stanie zapewniającym utrzymanie skuteczności działania środka dezynfekcyjnego;
- nakaz trzymania świń w zamknięciu w pomieszczeniach gospodarskich;
- nakaz bieżącego poddawania oczyszczaniu i dezynfekcji narzędzi oraz sprzętów wykorzystywanych do obsługi świń;
- nakaz zaopatrywania wszystkich przemieszczanych świń w świadectwo zdrowia wystawiane przez organ Inspekcji Weterynaryjnej lub wyznaczonego przez ten organ urzędowego lekarza weterynarii;
- nakaz zabezpieczenia paszy dla świń.

Inspekcja Weterynaryjna ściśle współpracuje z: Polskim Związkiem Łowieckim, Strażą Graniczną oraz Generalną Dyrekcją Lasów Państwowych w kwestii przekazywania informacji o padłych dzikach znalezionych, w trakcie wykonywania przez te instytucje czynności służbowych, w szczególności w strefie przygranicznej.

RYNEK WIEPRZOWINY

Pogłowie świń i produkcja wieprzowiny

W końcu listopada 2013 r. wg GUS pogłowie trzody chlewnej liczyło 11,0 mln sztuk, wykazując spadek o 137,8 tys. sztuk (-1,2%) w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. Zmniejszyła się liczebność większości grup struktury stada świń. Stado loch na chów spadło o 57 tys. sztuk (-5,8%) do poziomu 955,1 tys. sztuk, w tym loch prośnych było 633,6 tys. sztuk. W porównaniu z końcem lipca 2013 r. pogłowie ogółem zmniejszyło się o około 168,1 tys. sztuk (-1,5%).

Produkcja wieprzowiny w 2012 r. wyniosła 1734 tys. ton i była o 142 tys. ton (-8%) niższa w stosunku do 2011 r. (1876 tys. ton). Wg prognoz IERiGŻ w 2013 r. produkcja wieprzowiny mogła wynieść 1524 tys. ton, tj. o 12% (210 tys. ton) mniej niż w 2012 r.

Dane dotyczące skupu żywca wieprzowego oraz wielkości ubojów wskazują na znacznie mniejszy spadek produkcji wieprzowiny w Polsce w 2013 r.

Sytuacja cenowa

Ceny w Polsce (w masie żywej)

W okresie 03-09.02.2014 r. cena skupu żywca wieprzowego wyniosła 5,02 zł/kg i w stosunku do tygodnia poprzedniego (5,12 zł/kg) spadła o 10 gr (-2,0%), zaś w stosunku do analogicznego tygodnia 2013 r. (5,16 zł/kg) cena była niższa o 14 gr (-2,8%).

Sytuacja cenowa w UE-28 w 6 tygodniu 2014 r.

W okresie 03-09.02.2014 r. średnia cena rynkowa tusz wieprzowych (klasa E) dla UE-28¹ wyniosła 162,57 €/100 kg i była o 1,1% niższa niż tydzień wcześniej (164,33 €/100 kg).

Polska cena w tym samym czasie ukształtowała się na poziomie 158,75 €/100 kg i była o 2,3% niższa od średniej dla UE-28.

W 6 tygodniu 2014 r. mniej niż w Polsce płacono za wieprzowinę w 7 państwach członkowskich UE-28.

Ceny w krajach będących najważniejszymi producentami wieprzowiny kształtowały się następująco: Niemcy – 157,68 €/100 kg, Francja – 151,00 €/100 kg, Hiszpania – 175,74 €/100 kg, Dania – 149,82 €/100 kg, Holandia – 140,36 €/100 kg. Najniższa w UE była cena w Holandii, zaś najwyższa na Malcie – 237,00 €/100 kg.

---

¹ Z dniem 1 stycznia 2014 r. część państw członkowskich przekazuje oddzielnie ceny klasy E i S.

Główne kierunki eksportu wieprzowiny

W 2013 roku, w ujęciu wartościowym, 50,1% wieprzowiny było eksportowane do krajów Unii Europejskiej.

Blisko połowa wartości eksportu wieprzowiny (44,75%) poza UE przypadała na Białoruś i Rosję.

Mięso ze świń, świeże, schłodzone lub zamrożone (CN 0203)

EKSPORT					
2012 r.			2013 r.		
Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]	Kraj	Wartość [tys. EUR]	Wolumen [tony]
OGÓŁEM	767 677	368 699	OGÓŁEM	912 301	437 949
UE-28	351 852	171 230	UE-28	455 290	218 253
Pozostałe	415 825	197 470	Pozostałe	457 012	219 696
Białoruś	148 854	66 213	Białoruś	104 490	42 472
Japonia	82 150	25 911	Rosja	99 411	35 775
Republika Czeska	58 714	20 762	Włochy	81 942	43 339
Włochy	57 161	32 065	Japonia	75 753	24 775
Ukraina	55 981	33 349	Słowacja	71 133	32 256
Słowacja	49 942	23 385	Republika Czeska	69 814	21 912
Rosja	43 526	16 536	Chiny	67 774	51 691
Węgry	42 516	21 951	Węgry	57 468	27 437
Republika Korei	29 736	13 376	Niemcy	41 703	29 039
Niemcy	26 718	13 647	Ukraina	33 037	19 296
Litwa	23 628	13 619	Litwa	23 028	11 849
Niderlandy	19 332	6 494	Republika Korei	22 969	9 672
Łotwa	19 269	9 029	Łotwa	22 472	10 072
Chiny	18 402	15 189	Niderlandy	18 117	6 424
Wielka Brytania	11 702	5 056	Stany Zjednoczone Ameryki	14 905	3 906
Hongkong	10 710	11 845	Wielka Brytania	13 557	5 353
Szwecja	8 577	5 449	Estonia	12 048	5 172
Dania	7 373	4 999	Kazachstan	10 093	3 940

Możliwości wsparcia rynku wieprzowiny w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych przewiduje następujące środki wsparcia rynku wieprzowiny w sytuacjach kryzysowych:

Dopłaty do prywatnego przechowywania wieprzowiny:

O zastosowaniu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny może zdecydować Komisja Europejska, uwzględniając sytuację rynkową, w tym średnie ceny rynkowe notowane w UE, progi referencyjne i koszty produkcji, a także potrzebę zareagowania we właściwym czasie na szczególnie trudną sytuację na rynku. Poziom stawek dopłat, a także zakres objętych nimi produktów określa Komisja Europejska w drodze aktu wykonawczego.

Środki zarządzania kryzysowego:

W ramach instrumentarium dostępne są m.in.:

1) mechanizm przeciwdziałający zakłóceniom na rynku,

Środek ten może być uruchomiony przez Komisję Europejską (w drodze aktu delegowanego) w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zagrożenie wystąpieniem zakłóceń na rynku spowodowanych znaczącym wzrostem lub spadkiem cen na rynku wewnętrznym lub rynkach zewnętrznych lub innymi zdarzeniami i okolicznościami powodującymi poważne zakłócenia na rynku lub grożącymi wystąpieniem takich zakłóceń, w przypadku gdy taka sytuacja lub jej skutki dla rynku będą trwać lub się pogarszać.

2) mechanizmy związane ze skutkami zwalczania chorób zwierząt oraz utratą zaufania konsumentów.

Środek ten może być uruchomiany w celu uwzględnienia:

a) ograniczeń dla handlu wewnątrz Unii i z państwami trzecimi, które to ograniczenia mogą wynikać ze stosowania środków zwalczania rozprzestrzeniania się chorób zwierząt oraz

b) poważnych zakłóceń na rynku bezpośrednio związanych z utratą zaufania konsumentów spowodowaną zagrożeniami dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz ryzykiem chorób.

Może on być uruchomiony na wniosek państwa członkowskiego i tylko wtedy, kiedy podjęło ono działania mające na celu zwalczenie choroby. Współfinansowanie unijne wynosi 50%.

3) mechanizmy do rozwiązywania problemów szczególnych,

4) zezwolenie organizacjom producentów lub organizacjom międzybranżowym na zastosowanie mechanizmu wycofania z rynku lub prywatnego przechowywania produktów w celu stabilizacji sytuacji w danym sektorze.

Decyzja o zastosowaniu ww. mechanizmów, a także zakres, rodzaj działań i wysokość ewentualnego wsparcia (w tym finansowego), jakie mogą być zastosowane może być podjęta przez Komisję Europejską w ramach uprawnień do wydawania aktów delegowanych lub wykonawczych w tym zakresie.

Refundacje wywozowe

Stawka refundacji wywozowych jest co do zasady określona w rozporządzeniu 1308/2013 na poziomie zerowym. Refundacje wywozowe mogą być uruchomione przez Komisję Europejską jako środek zarządzania kryzysowego, przeciwdziałający zakłóceniom równowagi rynkowej (ryzyko gwałtownego pogorszenia warunków produkcyjnych i rynkowych).